

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hónapra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Gsütörtök július 23.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 167. szám.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 167. szám.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 167. szám.

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zapolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések
és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 167. szám.

Gsütörtök július 23.

Kisipari szövetkezések.

— július 23.

Sok szó esik mostanában a kisiparosok felsegitéséről és a magyar kereskedelemről. A kisiparosok minden barátja csak örömmel üdvözölheti, ha a közérdeklődés nagyobb mértékben fordul a felé a kérdés felé, hogyan lehetne társadalmi uton és a törvényhozás segítségével lendíteni a kisipar szembeszökő bajain és utját vágni a kisiparosok tagadhatatlan pusztulásának.

Hiszen elvégre a kisipar kérdése majdnem két millió ember érdekét érinti.

Az utolsó népszámlálás alkalmával 619.923 önálló kisiparos volt, akiknek 920.004 eltartott családtag kenyeréről kellett gondoskodni. Ez a szám a népszámlálás óta lefolyt nyolc év alatt kétszázötven százalékkal gyarapodott és ma már bizonyára megközelíti az önálló iparosok s az általuk eltartottak száma a két millió lelket, hazánk népességének jó egytizedét.

A kisipar pusztulása nyilvánvaló és főleg két okra vezethető vissza, az egyik a gyáripar mind erősebb versenye, a másik a munkásosztály fokozódott igénye a munkaadó kisiparossal szemben. E két malomkő között örlődik meg a kisipar.

A nagyiparos tömegesen, tehát olcsóbban szerzi be nyersanyagát, komplikált gépek és egyéb termelőeszközök segítségével produkál, ami üzemi kiadásait aránytalanul olcsóvá teszi, ezenfelül tömegárukat olcsóbban juttathatja a fogyasztók kezébe s így halálos versenyt támaszt a kisiparnak.

A baj forrásait ismerve, nem nehéz megtalálni az orvosságot is. Mindenek előtt nagyobb támogatásra tarthat igényt a kisiparos a közhatalom részéről. Most a szállítások nagyobb részét a nagyipar kapja, ha ebből több jutna a kisiparnak s ha az

ezenfelül adó- és tarifális kedvezményt kaphatna, lényegesen javulna a helyzete.

Az állami támogatás azonban egyedül nem tud a kisipar helyzetén javítani, ki kell ezt egészíteni a kisiparosok gazdasági szervezkedésével.

A gazdasági szervezkedés pedig nem lehet más, mint a kisiparosok tömörülése szövetkezetekben. Így, egyesült erővel, könnyen kivédhetik a gazdasági elszigeteltség hátrányait.

Külföldön a kisiparosok szövetkezése évtizedek óta áldásosan működik. Hazánkban is meg van a szabóiparosok hitel- és termelőszövetkezete, mely már is imponáns fejlődést mutat fel és duzzadó vitorlákkal halad a kitűzött cél felé.

Most, hogy ismét előtérbe nyomul a szövetkezés eszméje, erőteljes koncentrációval és körülte kitünő működéssel a nagy országos szervezet könnyen építhető fel. Ez a szervezet majd megteremti a maga akcióképes hatalmas központját, amely azután a köz- és katonai szállításokat vállalja és a kötelekbe tartozó szövetkezetek között elosztja, mint ahogy példának okáért jelenleg a szesz-kontingens elosztása történik.

Ez a nagyarányú s minden téren kiépített szervezete a kisiparnak az egyik oldalon talpra állítaná a kisipart és két millió közvetlenül érdekelt ember sorsát biztosítaná, a másik oldalon pedig szinte beláthatatlan mértékben emelné Magyarország ipari termelőképességét és ezzel egyúttal friss vért öntene kereskedelmünk életébe is. Nem is szólva azon mérhetetlen haszonnól, amely hazánkra társadalmi és politikai szempontból hárulna, ha a pusztuló kisipar életerős, államfentartó réteggé alakulna.

A tűzoltóság.

A tűzrendészet a közrendészetnek kiegészítő része. Ha ebből a szempontból indulunk ki, úgy az élet- és vagyonbiztonság megóvásának nem kis része esik a tűzoltóságra. Amíg azonban a közrendészet egyéb ágainak megvannak a maga jól szervezett és törvényes alapokon nyugvó végrehajtó testületei, addig a tűzrendészetnek testületei csak a felebaráti szereteten, a kölcsönös támogatás eszméjén alapulnak, amely alapok — sajnos — mindinkább ingadozni kezdenek. Pedig a tűzrendészet törvényes alapokra annál inkább tarthatna igényt, mivel a tűz által okozott károk nagyon sokszor jóval felülmúlják az egyéb közrendészeti ágakba vágó károkat. Hányszor hallhatjuk, hogy itt-ott leégett egy-egy egész község, a lakosok oly szegénységre jutottak, hogy koldulni kénytelenek.

Vármegyénkben most folyik a tűzoltóságok tömeges szervezése, a tűzoltótestületek meglesznek alakítva, de a rendszeres kiképzés már kétségesebb annál is inkább, mert kevés egyén van még a vármegyében, aki alaposan taníthatna, mert a tanfolyamon szerzett ismereteket bővíteni és tovább fejleszteni is szükséges és mert az ügy iránti részvétlenség sok helyen a gunyig is terjed.

A már szervezett tűzoltóságok kiképzésére célszerű volna egyes községekbe vándortanítókat küldeni és pedig olyanokat, akik e térbeli ismeretükkel fogva minden kétséget kizárólag biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy ahol működnek, ott jól kiképzett tűzoltótestület lesz.

De nem elegendő a jól iskolázott tűzoltóság és mindenestre a kifogástalan tűzoltószerkezt, hanem első és legfontosabb az előzetes óvintézkedések pontos betartása. Kétszázötven százalékosan meggyőzően tudjuk meggyőzően és gyors eloltása, de mindenestre üdvösebb és hasznosabb előzetes óvintézkedések által a tűz keletkezését megakadályozni. Az előzetes óvintézkedések célszerű megtételére pedig mindenestre alkalmas oly egyén, akinek szakismerete is van. Valamint az orvos tanácsadója a hatóságnak a közegészségügyi rendszertbe vágó intézkedéseknél, úgy szükséges a tűzrendészet terén is a szakszerű tanácsadás. Indokolt volna tehát a községekben a tűzoltóparancsnokok rendelkezési hatalommal felruházni annyiban, hogy az előzetes óvintézkedéseket szakszerűen elrendelhesse

A „TORONTÁL“ tárcája.

A határkarók.

Egy emberöltőn át pörösködött a deliblati közbirtokosság a gagyai komposzessorátussal. Valamikor a vármegyén kezdődött a pör, folytatódott a törvényszéken, végigont szerzett belőle néhány fiskális és ügyvédi pályára nevelte a fiát sok kurtanemes éppen azon oknál fogva, hogy a pörnek úgy sem lesz pár száz év előtt vége, ime, itt a biztos kenyér, amire építeni lehet. Főlösképpen tehát félni, hogy nem lesz majd pöre a gyerekeknek.

A civakodás tárgya alapján véve nem érdemelte meg a tengernyi igyekezetet és buzgalmat, mert egyik rész szerint három, a másik szerint négy holdnyi földről volt szó. Még pedig a gagyai szántókat el lassankint és nem minden tervszerűség nélkül a deliblati területét. Ezt is csak állítólag merem állítani, mert képesek a pörújításra s megkövetelik tőlem, hogy igazoljam be amit mondok.

A gagyai ugyanis arról voltak nevezetesek, hogy az asszonytal szántókat. Nem kell bolondjában azt gondolni, hogy a menyecskét kötötték az eke elé, a helyett csupán arról van szó, hogy mindenkor segédkezett a férfi embernek az asszony is a munkában, még pedig válogatás nélkül.

Igy lehet aztán megérteni, hogy megtörténtek ama elszántások.

Napsugaras reggelen igen kellemes elbámeszködni a tüzes asszonyi tekinteten, néha odanyul az ember a fehérseled derekához is, hagyván az ökröcskéket, hogy végezzék a maguk dolgát, (szinte jól esik azoknak is, ha nem figyelnek rájuk) s ahogy huzzák a jármot, tulhaladnak bizonyos mesgyéken. A gazda csak akkor veszi ezt észre, mikor megtörtént a baj, a következőkben pedig alkalmazkodni kénytelen az

első sor barázdához. Már csupán a szimmetria kedvéért is, ha másért nem.

Elég az hozzá, hogy három, vagy négy hold deliblati földet kaparintottak így magukhoz a gagyiak, mikor megindult a pör.

A telegkönyvek még annyira sem voltak rendezetlenek, mint manapság, ami pedig nagy szó, mert az összekuszálásukhoz különleges tudomány kellett, — földmérők járták a határt és keresgették azt a pontot, ahol voltaképpen véget ér az egyik és kezdődik a másik.

Ezt a bölcsességet eredetileg Szporea Jován sütötte ki, a falu tekintélye és több ízben bírāja, mondván, amint következik:

— Csak azt kell megállapítani, hogy hol ér véget Deliblát s egyszerre megtudjuk, hol kezdődik Gagy. Főlösképpen lesz egyszeribe a sok költés, meg fáradság.

A sikerült fölfedezés eleinte nagyon tetszett, de hamarosan belátták, hogy ez a sületlenség fából való vaskarika.

Hát hiszen éppen azt keressük!
Voltak időszakok, mikor azt gondolta mindkét község, hogy véget ér a kétség, meg van fejte a szörnyű probléma, de ezek a nyomok éppen olyan gyorsan enyésztek megint el, mint ahogyan jöttek.

Előszedték az öreg embereket, mert azok szoktak emlékezni régi dolgokra, ha a közelmúltból nem is akad meg semmi az eszükből. Valaki beszélt levert karókról, de nem tudta bizonyosan megmondani, hogy ennek a falunak a határában verték-e le, vagy másfelé, továbbá hol vannak azok? Ki tudja megállapítani azt is, hogy az idők folyamán nem szedték-e ki véletlenül, akár szándékosan? A hatalmas természetűek, amikkel valamikor szintén határokat jelleztek, mind bevándoroltak a faluba és részint a pópa, részint pedig a jegyző mángorlóján terjeszkedtek, mint hézagot pótló, sőt súlyt köleszőző tárgyak. Ez mind szép és jó, de mi van a karókkal?

Konstatálnom kell, hogy a deliblatiak voltak a türelmetlenek, mert hát semmi ok sem volt rá, hogy a gagyiak is türelmetlenkedjenek, hiszen ők birtokolták a vitás területet, sőt elbirtokolták a szó szoros értelmében, amint hogy ezt a pöriratok több ízben teljes határozottsággal kifejtették.

Deliblati embertől tréfaképen sem volt szabad megkérdezni, hogy hol van a falu határa, mert bieskázás kerekedett az érdeklődésből, viszont a gagyit az hozta tűzbe, ha megtudakolták tőle, hogy meddig megy az ökor, ha magára hagyják?

Szekesán Demeter ebben az időben öreg, elesett ember volt már, némelyek szerint a századik életévén is túl járt. A valóságban kevesebb lehetett valamivel, de a deliblatiak ragaszkodtak ehhez a hithez, mert az agg ember szokatlan, sőt tulzott aggsága bizonyos nimbust ruházott mindnyájukra. Szekesán Demeter azonkívül agylágyult volt immár egy jó emberöltő óta, amolyan csöndes örült, aki nem bántott senkit. Hosszu köpenyben járt még nyáron is, a hosszu köpeny hosszu zsebeiben raktározta el az enni-valóit. — amíg abból tartott, nem került haza.

Néha a harmadik falu határában akadtak rá, barátkozott a kősa kutyákkal, egész falka lompos állat szegődött olykor hozzá, mintha érezték volna az együvértartozatukat s társaságban igyekezének vigasztalást szerezni.

Demeter ugyan sosem panaszkodott, hiszen ő már nagyon szépnak látta a világot, jónak is tarthatott mindenkit azon az alapon, hogy csak a bolondnak szép mindenképpen a világ és ő neki jó minden ember. A falu dédelgette, etette, mert nagy szükség volt itt Demeterre. Babonák vették körül, esküt mertek volna rá tenni, hogy kétszáz évig fog élni, előbb azonban visszanyeri az esztét, a fiatalságát és megmutatja a karókat. Az állandó beszélgetés ugyanis nem kerülte el az ő fülét sem s széles mosollyal motyogta néha:

saját hatáskörében, mert sokkal gyorsabb és éppen ezért előnyösebb a közvetlen intézkedés és csak ennek eredménytelensége vagy netalán visszafelé eseten volna a hatóság közbelépése igénybe veendő.

Az udvarokban való cséplésről szóló vármegyei új szabályrendeletben már szerepel a tüzoltóparancsnok mint szakközeg, ami arra mutat, hogy igenis abban az irányban fejlődnek már a viszonyok, hogy a tüzoltóság hatásköre kiterjesztve lesz bővebben az előzetes övintézkedésekre is. Ez pedig a tüzrendészetnek bizonyára csakis előnyére van.

Aki többet megfordul idegen udvarokban, néha hajmeresztő veszélyes helyzeteket lát, a mire a jóhiszemű gazda az angol flegmákon is tultevő nyugalommal mondja, hogy ő nála nem lesz baj. De ha körmére ég a tűz, akkor átkozza az emberek részvétlenségét és a tüzoltók lassúságát.

Nem értünk még oda, hogy mindenki a maga jószántából és belátásából tenné meg a szükségeseket a tűz keletkezésének megakadályozására, hanem nagyon sokszor a legerélyesebb eszközökhöz kell nyulni a rend helyreállítása végett.

A tüzoltósági intézmény terjesztése és támogatása nemcsak erkölcsi kötelesség, hanem megkívánja azt az emberiség élet- és vagyonbiztonsága és örvéndes tapasztaljuk, hogy irányadó egyének istápolják ezen már majdnem elárult ügyet, amely hivatva van milliókat és milliókat megmenteni a pusztulástól.

Hendl Miklós,
segédjegyző.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6^{1/2} ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7^{1/2} óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Augusztus 10. Közigazg. bizottság ülése.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatási miniszter Wirker István nagybecskereki felső kereskedelmi iskolai tanárt a VIII-ik fizetési osztályba kinevezte.

— **Áthelyezések.** A m. kir. kereskedelmi miniszter Prépósty István nagybecskereki forgalmi főnökhelyettes, máv. ellenőrt Nagybecskerekről Budapestre, az államvasutak igazgatóságához helyezte át.

A vallás és közoktatási miniszter Makfalvi Ferenc pancsovai felsőkereskedelmi iskolai tanárt a kassai felsőkereskedelmi iskolához — Péterfi Lajos pancsovai áll. főgimnáziumi tanárt pedig a budapesti VIII. ker. áll. főgimnáziumhoz áthelyezte.

— A karók, hja, a karók...
— Tán tudod, öreg Demeter, hogy merre vannak elásva?

Szekesán csak bölintott a fejével, úgy felelte, hogy igenis, tudja.

— Mutasd meg!

Ősz haja hosszan lobogott a szélben, mikor a fejét rázta.

— Nem lehet, nem szabad.

Vártak hát a csodára, amelyik visszaadja az esztét, mert többet nem lehetett belőle kihuzni. Amikor megint mérnökök lepték el a határt, a néptömeg hátsó soraiban kiballagott Demeter is és kacagott élesen a láncok húzásán, az asópróbakon, a komoly tanácskozásokon.

Megpróbálták vele mindent, hátha van a bolondnak is húsága.

— Ugyan nézd már ezeket az ostobákat, mit értenek ők a határhoz! Föld le őket Demeter.

Nem volt senkije, rég elkerültek mellőle azok, akiket szeretett. A felesége fiatalon halt meg, mikor életet adott a gyermekének (akkor háborodott meg szegény), ez a lány később férjhez ment valamerre, rá se nézett soha az apjára.

A harmadik generáció aztán, az unokája, visszakerült a faluba. Szép fiatal asszony volt, majd kórságba esett, mikor egy hosszú hajú ember egyszer megkergette.

— Nem bánt az senkit, lányom, mondta az ipa. Demeter jó ember.

Maga ment ki az utcára, ahol az akácfának dől az aggastyán.

— Ugy-e öreg, nem akartad bántani a menyemet!

Szekesánnak tele volt könnyel a szeme.

— Ne haragudj, azt hittem, hogy a szegény megboldogult feleségem. Épp ily szép volt az is.

A hangja nyugodt lett, a beszéde értelmes, titokban elhívták a jegyzőt, hogy nézze meg, Demeterrel történt valami, mintha nem volna már bolond a Demeter!

— **A piaristák köréből.** A kegyes tanítórend körében most a nyári szünet alatt történnék a szokásos változások és áthelyezések. A piaristáknak nagybecskereki rendházában mindössze csak annyiban történik változás, hogy Hadady Géza kegyesrendi tanár ideiglenes nyugalomba vonul.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter a Délmagyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületének jóváhagyás végett felterjesztett alapszabályait, némi csekély módosításokkal, jóváhagyási záradékkal ellátta.

— **A nagybecskereki szőlőtanfolyam.** A nem állami tanítók részére Nagybecskereken rendezett s augusztus elsején kezdődő szőlőtanfolyamra a jelentkezéseket már befejezték s a tanfolyamra a következő tanítókat és tanítónőket hívták be:

Az alibunári járásból: Petrovics Szilárd ferdinándfalvai, Bradeán Sándor románpetrei, Popa József keviszöllői közs. tanítók és Arsenievics Emilia alibunári közs. tanítónő.

Az antalfalvai járásból: Sztaitis Milán jarkováci, Baranyi Ferenc torontálvársárhelyi közs. tanítók és Koics Julianna barátai közs. tanítónő.

A bánlakai járásból: Kugler Lajos offszenczai közs. tanító és Jovanovics Zsófia nagygáji gör. kel. szerb tanítónő.

A nagybecskereki járásból: Konda Péter jankahidi, Kruch Jakab botosi, Weber Lőrinc klekki közs. és kivételesen Gockler Zsigmond torontálvársárhelyi áll. tanító.

A módosi járásból: Sch. Mayer Éva szerbneuzinai közs. tanítónő.

A nagyszentmiklósi járásból: Frauenhoffer Péter kisteremai, Major Gyula valkányi közs., valamint Hordó József valkányi ev. ref. tanító.

A párdányi járásból: Dávid József magyarittelei és Matheisz Ferenc ujpecsi közs. tanítók.

A perjámosi járásból: Wolf Márton bogárosi közs. tanító.

A törökbecsei járásból: Kaszapinovic Tivadar tarrasi és Liska Ferenc beodrai közs. tanítók.

A törökkanizsai járásból: Pracsek János gyálai közs. tanító.

A zombolyai járásból: Bratán Péter vizesdai róm. kath. fel., Koch Mihály szenthuberti közs. tanító és Erzsébet Mária nővert a czernyai apácák közül.

Nagykikinda városból: Knezevity György gör. kel. szerb., Liska József ág. ev. és Friedrich Péter róm. kath. fel. tanító.

Nagybecskerekről kivételesen Szegfü Sándor és Büchler Hugó áll. tanítók.

A tanfolyam, mint már említettük, augusztus 28-ikáig tart s vasárnap kivételével minden nap reggeltől estig foglalkoznak a tanítók a tanfolyamon.

— Kinek a lánya vagy? kérdezte a jegyző a menyecskét.

— Oprean Aurél.

— Mondom, hogy az unokám! jegyezte meg Szekesán, nem vagyok én bolond, hogy úgy bámuljatok rám!

— Isten mentsen, Döme bácsi, ki gondolt ilyesmit?

— Ti. Mit gyülekeztek itt össze? Megmutatom én, hogy helyén van az eszem, — mit tegyek?

— A karókról kell beszélni, sugta a pópa.

— Igen, a karók! folytatta a bíró, míg a jegyző formába öntötte a kérdést.

Szekesán Demeter fölemelkedett.

— Nahát gyertek, majd megmutatom.

— Tudja?

— Ki nem tudja?

Haladt olyan biztosan, mintha csak a szomszédba indulna és az egész falu követte a nagy szenzációval, hogy az unokája láttára visszanyerte az esztét, lám, vannak még csodák a világon!

Künn a szabadban is egyenesen indult a cél felé s körül sem nézve megállt.

— Itt ássatok le egy ölnyire!

Soha még olyan buzgalommal nem fogtak munkához a deliblátiak, mint most, mikor hamarosan kicsorult az első asó éle, a megkövesedett vörösfenyő cölöpökhöz vágódnak.

— Ezen a soron mehettek tovább is, dirigált Demeter, találtak még három hasonló cölöpöt. Ez a határ.

S míg álmélkodtak, közben sirtak is a deliblátiak a gagyí földön. Szekesán Demeter elfogta valami érzékenység. Leült a földre, könyökére támasztotta az állát, úgy suttozta inkább önmagának:

— Hetven esztendő előtt ezen a szent helyen esőköltam meg legelőször az én drága Dragucámat. Áldott legyen az emléke is.

Sz. Szigethy Vilmos.

— **Alföldy járásbíró egészsége.** Súlyos baj érte nemrégiben Alföldy Edét, a nagybecskereki járásbírószakvétségben álló vezetőjét. Alföldynek ugyanis rechártya csuszamlás támadt a szemén, amely komoly veszedelemnek lehetett volna az okozója, ha műtétet nem végeztek volna rajta. A műtétet dr. Báthory Endre, az itteni közkörház jeles orvosa végezte, akinek sikerült a bajt elhárítani s így Alföldy most már minden veszedelmen túl van, de azért még egy ideig kimélnie kell magát. A járásbírószak és törvényeszkiváltásait Alföldynek a sikerült operáció felett.

— **A nagybecskereki iparosok takaré- és előleg-szövetkezetének** új igazgatósága és választmánya f. hó 19-én együttes ülést tartott a félévi mérleg megállapítása céljából. A jóváhagyott mérleg a következő eredményt tünteti fel: Vagyon: készpénz 924 kor. 17 fillér, váltók 88.647 kor. 31 fillér, kötelezvények 1572 korona, berendezés 1230 kor. 20 fillér, alakulási költség 389 kor. 05 fillér, előre fizetett kamatok 108 kor. 69 fillér. Teher: üzletresz befizetések 49.331 kor. 88 fillér, takarékbetétek 15.625 kor. 74 fillér, tartalékalap 323 kor. 24 fillér, visszleszámitolás 21.005 kor. 50 fillér, adótartalék 10 kor. 08 fillér, átmeneti számla 3281 kor. 60 fillér, előre beszedett kamatok 1229 kor. 50 fillér, tiszta nyereség 2063 kor. 16 fillér. A nyereség keletkezésését a nyereség- és veszteség-számla következő tételei tüntetik fel: Veszteség: alakulási költség 77 kor. 81 fillér, betétkamat 261 kor. 23 fillér, visszleszámitolási kamat 337 kor. 19 fillér, fizetések 484 korona, óvásköltségek 5 kor. 24 fillér, irodai költség 172 kor. 37 fillér, adó 268 kor. 50 fillér, házbér 25 korona, átmeneti kamat 1120 kor. 81 fillér, tiszta nyereség 2063 kor. 16 fillér. Nyereség: áthozat 104 kor. 02 fillér, kamatok, díjak és késedelmi kamatok 4267 kor. 89 fillér, beiratási díjak 443 korona.

— **A rendőrség új otthona.** Ismeretes dolog, hogy a régi törvényszéki épület átvételével a város akként intézkedett, hogy a rendőrséget áthelyezte a volt járásbírószáki épület emeletére, míg a földszinten a városi orvosokat, az egészségügyi rendőrt, a zárkákat, lomtárat helyezik el. E célból kisebb átalakító-munkák váltak szükségessé, így a többek között egy kijárót is létesítettek a Béga-part felé. Az átalakító munkálatokkal most teljesen elkészültek s a rendőrség a mai napon már át is hurcolkodott az új helyiségekbe s holnaptól fogva már állandóan a régi járásbírószáki épület lesz a rendőrség állandó otthona.

— **Beiratások a zentai főgimnáziumba.** A zentai áll. s. közs. főgimnáziumban, melynek szép új épülete és butorzata most már teljesen készen van, a beiratások szeptember három első napján lesznek. A felvételi díj 6, a tandíj 54 korona s ez 3 részben fizethető. — Jó viseletű s jó előmenetelű szegény tanulók a tandíjfizetés alól részben, vagy egészben is felmenthetők; azonban a felmentettek száma nem lehet nagyobb a beírottak 20 százalékánál. A tanítás 8 órától 1-ig egyfolytában tartatik. Miután az új tiszai vashíd készen áll s a forgalomnak is át van adva, Zenta a Tiszán túlról is könnyen megközelíthető. Csókaról társas kocsin 40 fillérért szállítják az utast Zentára. Vidéki fiúk mérsékelt árban kaphatnak tisztességes ellátást.

— **A csapatgyakorlatok.** A vármegye alispánja a csapatgyakorlatok alkalmából a következő rendeletet intézte a közig. hatóságokhoz:

A cs. és kir. VII. hadtest parancsnoksága megküldötte az idej csapatgyakorlatok átnézetét. Ennek kapcsán utasítom címet, hogy mindazon esetekben, amidőn az átvonuló avagy megszálló csapatok beszállásolást, előfogatot stb. igényelnek, e részbeni törvényes kötelességeit teljesíteni ösmerje kötelességének. Az egyes csapattestek részletes menetterveit annak idején esetről-esetre közölni fogom a csapatlétszám kapcsán, hogy ezen most figyelmebe ajánlott kötelességét teljesítse is. Utasítom arra is, hogy alkalmas módon tegye közhírré, hogy hadgyakorlati célokból fektetett távirósdronyokat megromgálni és eltávolítani nem szabad. Az intézkedés az okozott mezei károk felvétele és megtérítése tárgyában külön rendelettel fog közölni. Nagybecskerek, 1908. évi július hó 22-én. Jankó, alispán.

— **Árad a Béga.** Mint Kustélyról jelentik, az utóbbi időben a Béga és Temes folyók forrása körül óriási esőzések voltak, miknek következtében a Béga megáradt. Most legutóbb szintén volt 105 milliméteres eső, miért is most újabb áradás várható. Az áradás Nagybecskereknél is erősen meglátszik s a Béga vize ugyancsak emelkedik. Veszélytől azonban most nem kell tartani.

Trefás művészeti rendezés ma csütörtökön a Korona-szálló udvarán, rossz időben a teremben Kiséri Nándor énekeskomikus, jellemszínész, aki a külföld legnagyobb operette és varieté-színházaiban, u. m.: a fővárosi orfeum, „Folies Caprice“ stb. mint komikus és tenorista működött. A fővárosban ugyszólván ő honosította meg a modern kabaretzerü genret. Eredeti saját műsora van telve trefás aktualitásokkal. Vele van a bájos megjelenésű Apáti Dusi soubrette is, a budapesti Nemzetközi Orfeum volt tagja. Kiséri Nándor először van városunkban és így alkalma lesz a közönségnek egy eredeti kiváló tehetséget megismerni.

A bankó mint fidibusz. Ilyen cím alatt megírtuk tegnap, hogy Damjanovics János kanaki péklegény és Milenkov Lázár itteni borbélyegéd zsebváltót egy farkasdi kereskedőnek 160 koronáját, amit az ittas fővel fidibusznak akart használni. A két jómadár azután kerekelt oldott s magára hagyta M. Zs.-t, aki kijózanodván, azonnal jelentést tett a dologról a csendőrségnek. A csendőröknek sikerült Milenkovot kézrekeríteni, de a másik bankómentő a bankókkal együtt megszökött. A csendőrség nyomban megindította ellene a nyomozást és köröztette a megszököttet, akit a pancsovai csendőrök még a tegnapi nap folyamán el is fogtak, éppen akkor, mikor a maga számára megmentett bankókból egy éjjeli kávéháza mulatozott. Damjanovicsot még a mai nap folyamán Nagybecskerekre szállították s itt átadták az ügyészségnek.

Gólya a vonaton. Temesvárról írják: A Temesvárról indult szegedi személyvonaton tegnapelőtt intim családi esemény játszódott le. Az egyik kocsifülkéjébe beszállt az a gólya, melyet az illető boldog kis mama várt ugyan, de más körülmények között és nem a vonaton. Az illető hölgy B. János szegedi hangszerkészítő leánya, egy bájos fiatalasszony, éppen azért igyekezett haza, hogy a gólya látogatását a tapasztalt mama oltalma alatt fogadhassa. De a türelmetlen madár már Kikinda után megkopogtatta csőrével a II. osztályú fülkének egyik ablakát. A kalauz a sápadozó, ájuldozó hölgyet egy magános fülkébe vezette, majd villámgyorsan bejárta az összes kocsikat és szerencsére orvost, sőt babát is találtak az utasok között. Mindketten nemes aldozatkészséggel ajánlották föl segítségüket. A kalauz a készenlében levő kötszereket átadta a szülésznőnek, aki Valkány és Oroszlamos között boldog arccal jelentette:

— Egy gyönyörű kis leányka...
Az oroszslamosi állomásról Zeisler szegedi kereskedő telefonozott a mentőknek, hogy a Szeged állomáson várjanak. A mentők teljes felszereléssel, orvossal, szülésznővel várták az érkező kis családot, mely minden baj nélkül jutott el B. János hangszerkereskedő házához, ahol különben már elkészültek a fogadásukra. Az utasok a derék kalauz emberszerető, gyors intézkedéseinek tulajdonítják, hogy a gólya meglepő látogatása olyan rendben folyt le, mintha az illető anyát nem is egy robozó vonaton, hanem valamely komforttal berendezett kórodában lepte volna meg a gólya madár.

Öngyilkos leány. Németcsernyán Marks z Éva odaváló 17 éves fiatal leány a napokban a kutba ölte magát, mire észrevették, már halott volt. A szép fiatal leánynak egy ottani legény hazasságot ígért, de megcsalta, amit a szerencsétlen leány annyira szívére vett, hogy elpusztította magát.

Ellopott termés. Mokrinból jelentik, hogy ott a napokban éjjel Brdarity Velyko ottani gazdának a határban levő földjéről 20 kereszt buza-termést ismeretlen tettesek elloptak. A kocsik nyomai, mint megállapították, a községbe vezetnek. A nyomozást megindították.

Agyonnyomta a hordó. Nákófalván a cséplésnél tegnapelőtt halálos végű szerencsétlenség történt. Kemper J. udvarán csépeltek s Küchl J. 11 éves fiút egy tizakós hordó, amelynek terhe alatt a rozoga vízholdó kocsis összetört, elütötte és agyonnyomta. A vizsgálatot megindították, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

TÁVIRATOK

Fejedelmi vendégek Ischlben.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Ischlből sürgönyzik, Bourbon Alfonz herceg és neje tegnapi Gmundenből odaérkeztek a király látogatására.

Kossuth Ferenc itthon.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ ered. távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma délután 2 órakor érkezett a nyugati pályaudvaron Budapestre.

Zichy Aladár gróf Bécsben.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter ma odaérkezett.

A szerb pátriárka-választás.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bogdanovics Lucian gör. kel. szerb pátriárka-helyettes ma reggel Karlóczára utazott és ott marad a kongresszus bezáráig. A kongresszus királyi biztosa Günther Antal igazságügyminiszter július hó 27-én utazik el Karlóczára.

A horvát bán tervei.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán, aki még mindig Budapesten időzik, ma ismét nyilatkozott tervei felől. A bán azt mondta, hogy politikai tervekkel egyelőre nem foglalkozik s munkája most főleg arra irányul, hogy a határvidéki beruházási alapot rendezze. Azután hozzáfog az őszi kampagnehoz, melynek során beutazza Horvátországot.

Katholikus nagygyűlés.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az országos katolikus szövetség elhatározta, hogy az idei országos nagygyűlést szeptember 13., 14. és 15-én tartja Budapesten.

A német császár és az angol király találkozása.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londoni jelentések megerősítik, hogy Edward angol király még a nyár folyamán találkozni fog Vilmos német császárral. A találkozás augusztusban lesz Cromberghben.

Hajóhadunk Fiumében.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Fiuméből sürgönyzik: A fumei tengerészeti hatósághoz, a császári és királyi haditengerészet parancsnokságához átirat érkezett, mely szerint július 29-én, egy 28 hajóból álló hajóraj érkezik Fiuméba. Ezek között 11 nagy és 17 kisebb hajó lesz. A hajók augusztus 3-ig maradnak Fiumében.

A nagyatádi mandátum.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A nagyatádi választókerületben a képviselőválasztást augusztus elsejére tűzték ki.

Gromon Dezső állapota.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Gromon Dezső állapota állandóan javul s most már semmi komplikációtól sem kell tartani, úgy, hogy Gromon néhány hét alatt teljesen felgyógyul. Ma a király nevében Apponyi Lajos gróf udvarnagya, a kormány nevében pedig Josipovich horvát miniszter tudakozódott hovatéréről.

Az osztrák Landwehr létszámemelése.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A király tegnapi szentesítette az osztrák Landwehr ujonclétszámának felemeléséről szóló törvényt. Az új törvény értelmében az osztrák Landwehr ujonclétszáma 4920 fővel emelkedik.

Az új török nagyvezér.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A szultán Haid pasát nagyvezérré nevezte ki.

A visszavándorlás.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Fiuméből jelentik, tegnap éjjel a triesti vonat 192 magyar visszavándorlót hozott haza messze Amerikából. A visszavándorlók a Cunard-társaság „Pannonia“ hajóján tegnapelőtt érkeztek Triestbe. A 192 ember közül egy sem találta anyagi boldogulását a messze távolban, úgy hogy majdnem mindnyáju-

kat államköltségen kell szűkebb szülőföldjükre hazaszállítani. A reményükben csalódott embereket ma indították utnak tovább.

Kivégzett leány.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Freiburgból sürgönyzik, ott ma reggel végezték ki Beier Margitot, a volt freiburgi polgármester szép fiatal leányát, aki tudvalevőleg vőlegényét meggyilkolta. A kivégzés reggel 7 órakor történt nyaktülkövel. A leány csöndesen ment a nyaktülköhöz, ott imádkozott, néhány pillanat múlva a kés lecsapott s a leány feje elvált a törzstől.

Nagy viharok.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Lippáról sürgönyzik, ott és a környéken már két nap óta óriási vihar dúl, amely széthordja az összegyűjtött gabonát és elviszi a házak tetéjét. Tegnap már másodizben nagy felhőszakadás is volt, amittől a Maros úgy megduzzadt, hogy áradástól lehet tartani.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ ered. távirata.) Velencei sürgöny szerint a múlt éjjel heves vihar dühöngött Velence környékén. Az olasz tengerparton a folyók annyira megteltek, hogy az ár kicsapott a mederből és előntötte a vetéseket. Több kisebb épületet a víz alámosott. A kár jelentékeny.

A macedóniai zavarok.

Budapest, július 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentések szerint onnan egymásután érkeznek Kis-ázsiaiból a csapatok, amelyek Macedóniába mennek tovább a fölkélok megrendszabályozására.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
Buza (októberre 1908.) . . . 22-64— —
Rozs (októberre 1908.) . . . 19-04— —
Zab (októberre 1908.) . . . 16-58— —
Tengeri (augusztusra) . . . 14-54— —
Tengeri (új, októberre) . . . 15-08— —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyílttér.

(E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.)

NESTLÉ
az egészséges gyermekélethez
és a beteg gyermek, a gyomorhajosok régóta bevált tápláléka.
Még a hányástól, hasmenéstől, belhurutól és elhárítja ezeket.
A gyermekápolásról ismeretű füzetet ingyen küld. NESTLÉ
Wien, L. Biberstrasse 11.

A szerbaradáci gör. kel. szerb hitközség előljáróságától.

119/1908. sz. 672-3.1

Arlejtési hirdetmény.

Szerbaradác községi gör. kel. szerb hitközsége f. évi július hó 19-én tartott ülésében 21. sz. a. elhatározta, hogy a

tanítói lak és mellékhelyiségei

tataroztassanak, valamint egy toldalék építkezéssel felépítendő iskolahelyiség felállítását határozta el.

Erre vonatkozó arlejtés f. évi augusztus 2-án Szerbaradáczon lesz megtartva. Kikiáltási ár 1070 kor. Minden árverező köteles az arlejtés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy értékpapírban biztosítékképpen az arlejtés előtt az előljárásnak átadni. Bővebb felvilágosítással az egyházközségi jegyzője szolgál.

Szerbaradác, 1908. évi július 23.

Paunovics Velyka, Paunovics Velyka,
egyházközségi jegyző. Purkov Dobrivoj,
egyházközségi elnök.

1083. bk. 1908. sz.

661-1.1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alólirott kir. bir. végrehajtó által közhírré tétetik, miszerint a tek. nagybecskereki kir. törvszék 1908. évi április hó 2-ik napján kelt 3896. számú végzésével megkéréselt nagybecskereki kir. járásbírósnak 1908. évi április hó 8-ik napján V. 610. szám alatt kelt végzése folytán dr. Handler Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Lederer József nagybecskereki lakos felperes részére Schneider Lajos és neje Etelka nagybecskereki lakosoknál 340 kor. és járulékaik iránt kielégítési végrehajtás útján 1908. évi április hó 14-ik napján Nagybecskereken le- és felülfoglalt, 1521 koronára becsült butorok s könyvkötői gépek stb.-ből álló ingók Nagybecskereken alperesek lakásán (Hunyady-(fő)-utca) bírói árverésen készpénzfizetése mellett leendő eladatása **1908. évi augusztus 4-ik (négy) napjának d. u. 3 órájára** tüzetett ki. az 1908. évi V. 610/4. szám alatt kelt végzése alapján az árverés elrendeltetvén, annak az alap-, illetve felülfoglaltatók követelése erejéig is, 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében, amennyiben törvényes zálogjogot nyertek volna, meg fog tartatni.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881: LX. t. c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólirotthoz egy példányban írásban adják

be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Nagybecskereken, 1908. évi július 18.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

IRNOK.

Öbessenyő községnél a jegyzői teendőkben némileg jártas egyén mint **irnok alkalmazást nyer.** Javadalma 800 kor. évi fizetés. Beválás esetén megválasztatása biztosítottatik. Az állás azonnal elfoglalható.

Öbessenyő, 1908. évi július 20.

Lászlóffy János,
jegyző.

669-3.2
„Telefon 96“.

Uj rózsaburgonya
kiváló minőségben igen olcsón

== kapható ==

Özv. Guttman Jakabné és fiainál
Nagybecskerek.
„Telefon 96“.

Nyomdásztanulónak jobb házból való fű azonnal felvétetik.

BUZIÁSI PHÖNIX ASVÁNYVIZ

VESE ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL. KELLEMEZ, KISSÉ SAVANYKÁS IZÚ, VASMENTESITETT, SZÉNSAVDUS, RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

ORVOSILAG AJANLVA. ORVOSILAG AJANLVA.

Ívgyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemérence idült hurutjainál, húgykő- és fővénnyképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Nagybecskereki főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható Schlessinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 483-153.84

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes: 1908. május hó 1-től.

Oda						Szeged—Karlova—Nagybecskerek.						Vissza					
Sz.-v. 4702 I-III.	Sz.-v. 4704 I-III.	Sz.-v. 4706 I-III.	V.-v. 4714 I-III.	Motorkocsi menetek 4708 4710 4716 II-III. osztály		146.						Motorkocsi menetek 4707 4709 4715 II-III. osztály		V.-v. 4713 I-III.	Sz.-v. 4705 I-III.	Sz.-v. 4703 I-III.	Sz.-v. 4701 I-III.
645 1010	940	—	225	—	830	ind.	Budapest ny. p. u. (136)	—	—	—	1121	—	630	—	715		
03 1230	1123	—	422	—	500	—	Kecskemét (136)	—	—	—	1121	—	445 321	—	406		
03 1230	1148	—	451	—	555	—	Kis-Kun-Félegyháza (136)	—	—	—	1054	—	420 717	—	328		
1222	1115	—	559	—	820	—	Szeged-Rökus (145)	—	256	627	1030	—	345	—	242		
155	110	—	332	510	940	630	ind. Szeged (136 145)	714	1247	606	915	—	235	—	1232		
158	115	—	337	515	945	635	ind. Uj-Szeged	710	1242	601	911	—	231	—	1228		
205	122	—	344	523	1000	643	érk. Szőregh (136)	700	1214	552	901	—	223	—	1220		
206	124	—	347	524	1006	644	ind. Szőregh	659	1233	548	854	—	221	—	1219		
213	133	—	357	532	1012	651	*Ó- és Uj-Szt.-Iván	652	1225	541	845	—	213	—	1211		
213	138	—	403	537	1019	656	*Vedresháza 3. sz. órház (f. m. h.)	646	1220	536	836	—	208	—	1205		
227	146	—	412	545	1028	703	*Gyála	639	1214	529	829	—	201	—	1157		
234	153	—	425	552	1044	710	Szerb-Keresztur	632	1208	523	820	—	153	—	1149		
243	203	—	436	602	1057	720	*Kupuszina (r. h.)	621	1158	512	808	—	142	—	1135		
228	220	—	501	619	1106	737	Törökkanizsa	612	1150	503	759	—	134	—	1130		
312	234	—	518	634	—	751	Szanád	550	1129	441	733	—	112	—	1110		
321	—	—	529	—	—	800	érk. Csóka	540	1120	432	721	—	101	—	1059		
322	243	—	544	644	—	801	ind. Csóka	539	—	423	711	—	100	—	1057		
335	256	—	600	657	—	818	érk. Tisza-Szt.-Miklós	527	—	419	657	—	1247	—	1044		
349	310	—	624	711	—	834	ind. Pádé	512	—	404	639	—	1232	—	1029		
403	324	—	640	725	—	849	*Esztermajor	457	—	349	616	—	1216	—	1013		
415	336	—	700	737	—	901	érk. Bocsár	445	—	337	602	—	1205	—	1001		
425	346	—	711	747	—	911	ind. Karlova	435	—	324	549	—	1153	—	949		
v.v. 4712 I-III.	—	—	1021	—	850	—	érk. Nagyikinda (147)	350	—	280	350	—	1110	—	713		
610	409	—	—	857	—	554	ind. Nagyikinda (147)	—	—	409	—	841	109	—	1081		
350	220	—	718	—	—	—	ind. Karlova (147)	—	—	308	—	754	1138	—	926		
444	401	801	—	755	—	—	ind. Beodra	—	—	300	—	745	1129	—	916		
455	411	811	—	804	—	—	*Vinczeér	—	—	251	—	735	1119	—	915		
505	421	821	—	812	—	—	Török-Becse-Aracs	—	—	230	—	715	1059	—	842		
550	442	842	—	843	—	—	Kumán	—	—	203	—	657	1041	—	754		
610	500	900	—	901	—	—	Melencze	—	—	149	—	643	1027	—	735		
639	519	919	—	916	—	—	érk. Elemér	—	—	131	—	622	1003	—	708		
701	535	935	—	932	—	—	ind. Nagybecskerek	—	—	115	—	607	950	—	645		
718	550	950	—	947	—	—	érk. Pancsova	—	—	—	—	—	—	—	125		
1209	1041	—	—	—	—	—	érk. Szécsány (148)	—	—	—	—	—	—	—	—		
Oda						Nagykikinda—Karlova.						Vissza					
V.-v. 4812 I-III.	Sz.-v. 4802 I-III.	Sz.-v. 4804 I-III.	Sz.-v. 4806 I-III.	Sz.-v. 4808 I-III.	147.						Sz.-v. 4801 I-III.	Sz.-v. 4803 I-III.	Sz.-v. 4805 I-III.	Sz.-v. 4807 I-III.	V.-v. 4811 I-III.		
645 1010	—	—	940	225	—	—	ind. Budapest ny. p. u. (136)	—	—	—	818	115710	680	—	715		
753	445	985	122	355	—	—	ind. Temesvár-Józsefváros (136)	—	—	—	—	—	285	—	—		
351	700	1100	225	719	—	—	ind. Nagyikinda (136)	610	—	841	104	—	426	—	1031		
414	722	1120	245	739	—	—	ind. *Váalom	544	—	821	1238	—	405	—	1008		
430	737	1134	259	753	—	—	érk. Karlova (146)	528	—	806	1220	—	351	—	953		